

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालयाचे बळकटीकरण या "कार्यक्रम खर्च (Scheme Expenditure) अंतर्गत योजनेच्या लेखाशिर्ष अंतर्गत नविन उद्दिष्ट शिर्षाचा (New Object Code)" समावेश करून मार्गदर्शक सूचना निर्गमित करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
नियोजन विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : असांस-१३१९/प्र.क्र. १०५/का-१४१७

मंत्रालय, मुंबई - ३२

दिनांक: १० फेब्रुवारी, २०२०

प्रस्तावना

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालयास राज्यातील सांख्यिकी कामांमध्ये सुसूत्रता व समन्वय साधण्यासाठी "प्रमुख संस्था" (Nodal Agency) तसेच सांख्यिकीय प्रकारच्या प्रस्तावांसाठी "संदर्भ संस्था" (Nodal Agency) म्हणून नियोजन विभाग, अधिसूचना क्रमांक असांस २००९/प्र.क्र. १७/ ०९/ का-१४१७ दिनांक २७ जून, २०१३ अन्वये घोषित केले आहे. याशिवाय सांख्यिकीय बाबींसंबंधी केंद्र शासन व राज्य शासन यामधील दुवा म्हणून अर्थ व सांख्यिकी संचालनालयाकडून जबाबदारी पार पाडली जात आहे.

२. अर्थ व सांख्यिकी संचालनालयामार्फत राज्यातील विविध शासकीय विभाग / कार्यालयाकडून सांख्यिकी माहिती गोळा करून तिचे संस्करण करणे, सांख्यिकी बाबींशी तांत्रिक समन्वय साधणे तसेच सांख्यिकी प्रणालीचा विकास करणे ही कामे पार पाडली जातात. गुणात्मक व विश्वासाह सांख्यिकीय माहिती वेळेत प्राप्त व्हावी या अनुषंगाने राज्यातील सांख्यिकी यंत्रणेचे बळकटीकरण करणे आवश्यक आहे. अर्थ व सांख्यिकी संचालनालयाची पुनर्रचना-सांख्यिकी माहितीचे संकलन, तांत्रिक समन्वय व सांख्यिकी प्रणालीचा विकास साधणे, नियोजन प्रक्रियेमध्ये सांख्यिकीची वाढती मागणी व माहितीचे विश्लेषण करण्याची आवश्यकता इत्यादि बाबी तसेच सांख्यिकी संग्रहण अधिनियम २००८ ची प्रभावी अंमलबजावणी होण्यासाठी अर्थ व सांख्यिकी संचालनालयाचे बळकटीकरण करण्याचे प्रस्तावित आहे.

३. केंद्र व राज्य स्तरावर नियोजन प्रक्रिया गतीमान व अचूक होण्यासाठी कालानुरूप सांख्यिकीची वाढती मागणी, माहिती व्यवस्थापन प्रणालीद्वारे मोठ्या प्रमाणात निर्माण होत असलेल्या

माहितीचे विश्लेषण करण्याची आवश्यकता आणि अर्थ व सांख्यिकी संचालनालयाची सद्याची कर्तव्ये व भविष्यात करावी लागणारी महत्वाची कामे, सांख्यिकी व्यवस्थापनाची वाढलेली जबाबदारी तसेच जिल्ह्यांच्या सर्वांगीण विकासासाठी जिल्हा वार्षिक योजनांच्या निधी व कामांच्या प्रमाणात झालेली भरीव वाढ यांच्या देखरेखीसाठी निर्माण करावयाची सक्षम शासकीय यंत्रणा या सर्व बाबींचाही विचार करण्यात आला आहे.

४. केंद्र शासनाचे सांख्यिकी तथा कार्यक्रम अंमलबजावणी मंत्रालय (MoSPI) मार्फत "Five Year Vision २०१९-२०२४" च्या अनुषंगाने अर्थ व सांख्यिकी संचालनालयाकडे "प्रमुख संस्था" (Nodal Agency) व "संदर्भ संस्था" (Reference Institute) म्हणून दिलेली जबाबदारी कालबद्ध व यशस्वीपणे पार पाडण्यासाठी "अर्थ व सांख्यिकी संचालनालयाचे बळकटीकरण" या "कार्यक्रम खर्च (Scheme Expenditure)" अंतर्गत सुरू असलेल्या योजनेच्या लेखाशिर्षांमध्ये "१०- कंत्राटी सेवा, ११- देशांतर्गत प्रवास खर्च, १३ - कार्यालयीन खर्च, १४ - भाडेपट्टी व कर, १६ - प्रकाशने, १७- संगणक खर्च, २०- इतर प्रशासकीय खर्च, २४- पेट्रोल, तेल व वंगण (POL), २६- जाहिरात व प्रसिध्दी, २८- व्यावसायिक सेवा, ५१ मोटार व वाहने" या नवीन उद्दिष्टशिर्षाचा समावेश करून मार्गदर्शक सूचना निर्गमित करण्याबाबतचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन निर्णय:

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालयाचे मुख्य कार्यालय तसेच विभागीय स्तरावर असलेली प्रादेशिक सह संचालक कार्यालये व उपआयुक्त (नियोजन) तसेच जिल्हा स्तरावर असलेली जिल्हा नियोजन अधिकारी व जिल्हा सांख्यिकी अधिकारी या सर्व कार्यालयांचे एकत्रितपणे बळकटीकरण करणे आवश्यक आहे. तसेच "सांख्यिकी संग्रहण अधिनियम-२००८" (Collection of Statistics Act- २००८) अन्वये "सांख्यिकी व्युहरचना आराखडा" तयार करणे, तसेच केंद्र शासनाचे राष्ट्रीय पातळीवरील "Five Year Vision २०१९-२०२४" राज्यात यशस्वीपणे अंमलबजावणी करण्याकरीता नियोजन विभाग "मागणी क्रमांक ओ-९, ३४५४ जनगणना, सर्वेक्षण व सांख्यिकी, (०३) (११) अर्थ व सांख्यिकी संचालनालयाचे बळकटीकरण (३४५४ ०४४७) (योजनांतर्गत योजना)" या योजनेत पुढीलप्रमाणे "नविन उद्दिष्टशिर्ष" (New Object Codes) या शासन निर्णयान्वये अंतर्भूत करण्यास वित्त विभाग शासन निर्णय क्रमांक बीजीटी-१००१/प्र.क्र. १५६२/अर्थसंकल्प २ दिनांक २६-१-२००८

च्या "परिशिष्ट अ" मध्ये नमूद केलेल्या उद्दिष्ट संकेतांकाच्या वर्णनानुसार खर्च करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

- १० - कंत्राटी सेवा
- ११ - देशांतर्गत प्रवास खर्च
- १३ - कार्यालयीन खर्च
- १४ - भाडेपट्टी व कर
- १६ - प्रकाशने
- १७ - संगणक खर्च
- २० - इतर प्रशासकीय खर्च
- २४ - पेट्रोल, तेल व वंगण (POL)
- २६ - जाहिरात व प्रसिध्दी
- २८ - व्यावसायिक सेवा
- ५१ - मोटार व वाहने

२. नियोजन विभागाच्या "मागणी क्रमांक ओ-९, ३४५४ जनगणना, सर्वेक्षण व सांख्यिकी, (०३) (११) अर्थ व सांख्यिकी संचालनालयाचे बळकटीकरण (३४५४ ०४४७) (योजनांतर्गत योजना)" या योजनेवर होणा-या खर्चासाठी "संचालक, अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय" हे "नियंत्रक अधिकारी" असतील व "लेखा अधिकारी, अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय" हे "आहरण व संवितरण अधिकारी" असतील. आर्थिक वर्षात वितरित करण्यात आलेला निधी व करण्यात येणा-या खर्चाचा ताळमेळ ठेवण्याची तसेच खर्चाची "उपयोगिता प्रमाणपत्र" वेळोवेळी शासनाला सादर करण्याची व प्रधान महालेखापाल (लेखापरीक्षा) मुंबई यांचेकडून आर्थिक वर्षात झालेल्या खर्चाचे लेखा परीक्षण पूर्ण करून घेण्याची जबाबदारी "नियंत्रक अधिकारी" म्हणून "संचालक, अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय" यांची राहिल.

३. महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर हा शासन निर्णय उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२००७१४१७४०२४४४१६ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(प्रज्ञा महाले)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत :

- १) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता / लेखापरीक्षा), महाराष्ट्र-१, मुंबई - ४०००२०
- २) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता / लेखापरीक्षा) महाराष्ट्र-२, नागपूर
- ३) अपर मुख्य सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई-४०००३२
- ४) सर्व विभागीय आयुक्त, विभागीय आयुक्त कार्यालय,
- ५) सर्व जिल्हाधिकारी तथा सदस्य सचिव, जिल्हा नियोजन समिती,
- ६) संचालक, अर्थ व सांख्यिकी संचालनाय, वांद्रे (पूर्व), मुंबई-४०००५१
- ७) अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई-४०००५१
- ८) निवासी लेखापरीक्षा अधिकारी, मुंबई-४००००१
- ९) सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी,
- १०) सर्व उपआयुक्त (नियोजन), विभागीय आयुक्तांचे कार्यालय,
- ११) सर्व सह संचालक, प्रादेशिक कार्यालय, अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय
- १२) सर्व जिल्हा नियोजन अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय,
- १३) सर्व जिल्हा सांख्यिकी अधिकारी, जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय,
- १४) नियोजन विभागातील सर्व उप सचिव / अवर सचिव / कार्यासन अधिकारी
- १५) वित्त विभाग (व्यय-८, अर्थसंकल्प), मंत्रालय, मुंबई-४०००३२
- १६) निवड नस्ती, का-१४१७, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-४०००३२